

DE RECHTSPOSITIE VAN TRANSGENDER PERSONEN IN BELGIË

REEKS GEZONDHEIDSRECHT

Redactie: Tom Balthazar

Filip Dewallens

Thierry Vansweevel (Voorzitter)

DE RECHTSPOSITIE VAN
TRANSGENDER PERSONEN
IN BELGIË

Een multidisciplinaire analyse na de
wetten van 25 juni 2017 en 18 juni 2018

Joz MOTMANS
Gerd VERSCHULDEN
(eds.)

 INTERSENTIA

Antwerpen – Cambridge

De rechtspositie van transgender personen in België. Een multidisciplinaire analyse na de wetten van 25 juni 2017 en 18 juni 2018
Joz Motmans, Gerd Verschelden (eds.)

© 2020 Intersentia
Antwerpen – Cambridge
www.intersentia.be

Cover: Paul Klee, Gezeichnet © bpk / Kunstsammlung Nordrhein-Westfalen

ISBN 978-94-000-0906-6
D/2020/7849/24
NUR 820

Dit boek is eveneens digitaal beschikbaar op www.jurisquare.be.

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

VOORWOORD

1. Het Gents Instituut voor Gezondheidsrecht (GIG), het Instituut voor Familierecht van de Universiteit Gent en het Transgender Infopunt (TIP) hebben de krachten gebundeld voor een vormingsactiviteit naar aanleiding van de – toen nog nakende – inwerkingtreding van nieuwe wetgeving ten behoeve van transgender personen. Op de campus Aula van de faculteit Recht en Criminologie vond op 18 december 2017 een studienamiddag plaats onder de noemer “De rechtspositie van transgender personen in België. Een multidisciplinaire analyse na de wet van 25 juni 2017”. Vijf uiteenzettingen werden gevolgd door een interactief panelgesprek met de sprekers en vier andere actoren uit het werkveld en de academische wereld: Pieter Cannoot (academisch assistent UGent), Steve Heylen (voorzitter van VLAVABBS, de Vlaamse Vereniging voor Ambtenaren en Beambten van de Burgerlijke Stand), Robin Heyse (kinderpsycholoog binnen het Centrum voor seksuologie en gender van het UZ Gent) en Katrien Vanleirberghe (beleidsmedewerkster van çavaria, de Vlaamse koepel van holebi- en transgenderverenigingen).

2. U bladert in het verslagboek van deze studienamiddag. Dit boek bevat de bijdragen van de vijf sprekers, die drie verschillende wetenschapsdomeinen bestrijken (sociologie, geneeskunde en recht) en vijf rechtstakken omvatten (mensenrechten, personen- en familierecht, procesrecht, internationaal privaatrecht en migratierecht). Ook alle antwoorden op de talrijke vragen van deelnemers en de belangrijkste bedenkingen geuit tijdens het panelgesprek zijn in dit boek verwerkt. Deze teksten worden aangevuld met bijlagen: een gecoördineerde versie van de nationale wetgeving, het recentste uitvoeringsbesluit – pas in 2019 gepubliceerd – en (uittreksels uit) de relevante ministeriële omzendbrieven.

3. De wet van 10 mei 2007 betreffende de transseksualiteit was al geruime tijd aan herziening toe. De regering Michel I beloofde in haar regeerakkoord om de bestaande regelingen met betrekking tot transgender personen in overeenstemming te brengen met de internationale mensenrechtenverplichtingen. Deze belofte is gerealiseerd. Op 10 juli 2017 verscheen in het *Belgisch Staatsblad de wet van 25 juni 2017 tot hervorming van regelingen inzake transgenders wat de vermelding van een aanpassing van de registratie van het geslacht in de akten van de burgerlijke stand en de gevolgen hiervan betreft*, die samen met een noodzakelijk uitvoeringsbesluit en vergezeld van een ministeriële omzendbrief op 1 januari 2018 in werking is getreden.

De nieuwe wet heeft een ruimer toepassingsgebied doordat niet langer medische voorwaarden worden gesteld voor de juridische aanpassing van de registratie van het geslacht door de ambtenaar van de burgerlijke stand, waardoor eenieder met de wens om de voornaam en/of geslachtsregistratie aan te passen hiervan kan gebruikmaken. Tevens beschermen de nieuwe regels beter dan voorheen het privéleven van transgender personen¹ door de afgifte van afschriften en uittreksels uit de akten van de burgerlijke stand waarop de aanpassing van de geslachtsregistratie zichtbaar is, sterk te beperken. De nieuwe regeling voor de aanpassing van de geslachtsregistratie van meerderjarigen gaat uit van zelfbeschikking met voorlichting en een bedenktijd. Ook minderjarigen kunnen vanaf de leeftijd van zestien jaar daadwerkelijk de geslachtsregistratie doen veranderen, maar enkel mits tussenkomst van een kinder- en jeugdpsychiater. Er werden garanties ingebouwd voor een standvastige keuze en tegen fraude. Terugkeer naar de oorspronkelijke geslachtsregistratie is mogelijk na een gerechtelijke procedure. Er is specifiek nieuw afstammingsrecht voor transgender personen gecreëerd en de regels inzake voornaamswijziging werden versoepeld. Al deze innovaties gaan gepaard met een overgangsregeling.

4. In dit boek wordt de rechtspositie van transgender personen in België na de wet van 25 juni 2017 op een multidisciplinaire wijze benaderd, vanuit de idee dat dit thema vanuit meerdere perspectieven moet worden bekeken en ondersteund.

In een inleidend deel I schetsen prof. Joz MOTMANS en dr. Pieter CANNOOT de maatschappelijke en de mensenrechtelijke context van de wet van 25 juni 2017. Voor wie is de wet bruikbaar, ten aanzien van welke noden biedt de wettelijke regeling een antwoord, en welke verzuchtingen liggen nog op tafel?

De vernieuwde Belgische wetgeving bevat een breed gamma aan materieelrechtelijke aspecten. Van de aangifte van de overtuiging dat het geboortegeslacht niet overeenstemt met de innerlijk beleefde genderidentiteit (met twee verschijningen voor de ambtenaar van de burgerlijke stand) over de opmaak van de akte van aanpassing van de registratie van het geslacht, tot een eventuele terugkeer naar het oorspronkelijke geslacht. Ook het specifieke afstammingsrecht, de nieuwe regels inzake voornaamsverandering en het overgangsregime komen aan bod in een lijvig deel II van de hand van prof. Gerd VERSCHELDEN.

De adviesbevoegdheid van het Openbaar Ministerie, de mogelijkheid van het parket om de nietigverklaring van een aanpassing te vorderen en de verhaalprocedure tegen een weigeringsbeslissing van de ambtenaar worden, samen met nog

---

¹ De editors hebben bewust gekozen voor het adjectief “transgender” (als bijvoeglijk naamwoord in juli 2018 voorlopig ingevoerd in Van Dale’s Groot Woordenboek van de Nederlandse taal) gevoegd bij het substantief “persoon”. Zij verkiezen deze combinatie boven het substantief “transgender” (als zelfstandig naamwoord al sinds 2008 opgenomen in Van Dale) of het substantief “transgenderpersoon” om op een respectvolle manier te verwijzen naar een persoon die een transgender identiteit en/of achtergrond heeft.

andere procedurele aspecten, in deel III behandeld door advocaat-generaal Dirk DE WAELE.

Daarna focust prof. Karlien DHONDT in deel IV op de situatie van minderjarigen die juridische erkenning wensen van hun voornaams- en/of geslachtswijziging. Met jarenlange ervaring in de klinische praktijk als kinder- en jeugdpsychiater en steunend op recent wetenschappelijk onderzoek, staat zij niet alleen stil bij aspecten van prevalentie en diagnostiek, maar ook bij de impact van een juridische erkenning op het mentale welzijn van de jongere. Tevens licht zij de rol van de kinder- en jeugdpsychiater toe voor wat betreft de verklaring i.v.m. voldoende onderscheidingsvermogen en het noodzakelijke onderscheid met diagnostiek.

Tot slot plaatst prof. Jinske VERHELLEN in deel V de wet van 25 juni 2017 in een internationale context. Kunnen transgender personen die geen Belg zijn, gebruikmaken van de nieuwe versoepelde regelgeving? Zal de niet-Belg moeten aantonen dat er een gelijkaardige regeling bestaat in het land van herkomst? En wat als Belgen in het buitenland gebruikmaken van een wettelijke regeling voor transgender personen die anders is dan de Belgische? Naast deze vragen van internationaal privaatrecht wordt ook aandacht besteed aan aspecten van verblijfsrecht.

5. Als gevolg van meerdere wetwijzigingen in 2018 was de afwerking van dit boek over de wet van 25 juni 2017 geen sinecure. De modernisering van de burgerlijke stand, doorgevoerd met de wet van 18 juni 2018², moest in werking treden op 1 januari 2019.³ De inwerkingtreding werd – na de val van de regering Michel I – te elfder ure uitgesteld tot 31 maart 2019 ingevolge de wet van 21 december 2018.⁴ De wetsbepaling i.v.m. de kantmelding van de aanpassing van de geslachtsregistratie verdween en de materieelrechtelijke regels over de aanpassing van de geslachtsregistratie in het Burgerlijk Wetboek werden verplaatst van de artikelen 62*bis* en 62*bis*/1 BW (als onderdeel van een hoofdstuk over de geboorteakten binnen een titel over de akten van de burgerlijke stand) naar de artikelen 135/1, respectievelijk 135/2 BW, die voortaan een afzonderlijke titel binnen Boek I Personen vormen, met name Titel IV/1 Aanpassing van de registratie van het geslacht. De akte van aanpassing van de registratie van het geslacht, de akte van nieuwe aanpassing van de registratie van het geslacht en de akte van nietigverklaring kregen een wettelijke basis als onderscheiden akten van de burgerlijke stand. Ook de procedureregels in het Gerechtelijk Wetboek i.v.m. de gevolgen van vonnissen

² Wet 18 juni 2018 houdende diverse bepalingen inzake burgerlijk recht en bepalingen met het oog op de bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing, *BS* 2 juli 2018, 53455.

³ Art. 118, eerste lid wet 18 juni 2018 bepaalde in zijn oorspronkelijke tekst de datum van inwerkingtreding van Titel II van deze wet “Modernisering van de burgerlijke stand” op 1 januari 2019.

⁴ Art. 186 wet 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie (*BS* 31 december 2018, 106560) heeft art. 118, eerste lid wet 18 juni 2018 vervangen en bepaalt dat de Titel II van deze wet “Modernisering van de burgerlijke stand” – met uitzondering van hoofdstuk 9 – in werking treedt op 31 maart 2019.

en arresten na verhaal bij de familierechtbank i.v.m. wijziging van de geslachtsregistratie (art. 1385*duodecies-quaterdecies* Ger.W.) werden aangepast, in het licht van de invoering van een databank voor akten van de burgerlijke stand (DABS).

Op 19 juni 2019 vernietigde het Grondwettelijk Hof diverse onderdelen van de wet van 25 juni 2017. Vooreerst bevat de wet een lacune in zoverre de geslachtsregistratie in de geboorteakte beperkt is tot de binaire categorieën man en vrouw; op die manier worden personen met een non-binaire of fluïde genderidentiteit gediscrimineerd. Daarnaast werden ook de bepalingen vernietigd die de aanpassing van de geslachtsregistratie in de geboorteakte in beginsel onherroepelijk maakten en die slechts eenmalig een voornaamswijziging wegens transreden toelieten.⁵ In dit boek wordt ingegaan op de gevolgen van dit baanbrekende arrest voor de rechtspraak, nu de vernietigde bepalingen formeel niet meer bestaan maar inhoudelijk wel zijn overgenomen in de wet van 18 juni 2018.

6. Dit werk geeft het recht en de wetsbepalingen weer die gelden sinds 1 april 2019⁶ en is in eerste instantie gemaakt ten behoeve van de betrokken transgender personen en hun naasten, maar het boek is ook gericht op advocaten, magistraten, ambtenaren en beambten van de burgerlijke stand en andere professionals die de betrokkenen mogen begeleiden. Al die lezers kunnen een heldere uiteenzetting van de heel diverse en complexe rechtsregels combineren met een handig overzicht van het complete en meest actuele juridische bronnenmateriaal dat in de bijlagen is opgenomen.

Joz MOTMANS
Gerd VERSCHULDEN

---

⁵ GwH 19 juni 2019, nr. 99/2019.

⁶ 31 maart 2019 was immers een zondag.

INHOUD

<i>Voorwoord</i>	v
------------------------	---

DEEL I.

SOCIOLOGISCHE EN MENSENRECHTELIJKE CONTEXT VAN DE WET VAN 25 JUNI 2017

Prof. Dr. Joz MOTMANS & Dr. Pieter CANNOOT	1
--	---

Hoofdstuk I.

Inleiding: conceptueel kader	3
---	---

§ 1. Inleiding.....	3
---------------------	---

§ 2. Seksuele identiteit: een theoretisch kader.....	4
--	---

A. Biologische sekse.....	4
---------------------------	---

B. Genderidentiteit	6
---------------------------	---

C. Sociale genderrol.....	7
---------------------------	---

D. Seksuele oriëntatie	7
------------------------------	---

Hoofdstuk II.

Sociologische context	9
------------------------------------	---

§ 1. Aantallen transgender personen	9
---	---

A. Klinische data	9
-------------------------	---

B. Data uit het rijksregister	10
-------------------------------------	----

C. Survey data.....	13
---------------------	----

§ 2. Sociale acceptatie	15
-------------------------------	----

Hoofdstuk III.

Internationale mensenrechtenstandaarden inzake genderidentiteit	21
--	----

§ 1. Het recht op zelfbeschikking inzake genderidentiteit	23
---	----

A. Het recht op juridische erkenning van genderidentiteit in inter- nationale mensenrechtenstandaarden.....	23
--	----

B. De rechtspraak van het EHRM.....	26
-------------------------------------	----

§ 2. De inclusie van non-binaire personen	29
---	----

DEEL II.

AANPASSING VAN DE GESLACHTSREGISTRATIE: VOORWAARDEN, GEVOLGEN, PRIVACY EN OVERGANGSRECHT

Prof. Dr. Gerd VERSCHELDEN 35

Hoofdstuk I.

Inleiding 37

§ 1. De wet van 25 juni 2017: bron van de nieuwe rechtsregeling 37

A. Parlementaire ontstaansgeschiedenis 37

B. Toelichting bij ministeriële omzendbrief van 15 december 2017 39

C. Informatiebrochure 40

1. Eerste model bij KB van 17 december 2017 40

2. Tweede model bij KB van 17 februari 2019 40

§ 2. Aanpassing van de registratie van het geslacht na de wet van 18 juni

2018: een afzonderlijke titel IV/1 van Boek I van het Burgerlijk Wetboek . 41

A. Aanleiding: de modernisering van de burgerlijke stand 41

B. Verplaatsing en vernummering van de wetsbepalingen. 41

C. Extra wetsbepalingen en inhoudelijke wijzigingen. 42

§ 3. Wijzigingen van het naamrecht door de wet van 18 juni 2018 43

§ 4. Overzicht van het geldend wettelijk en informatief kader. 44

§ 5. Gedeeltelijke vernietiging van de wet van 25 juni 2017 door het
Grondwettelijk Hof 46

Hoofdstuk II.

Bescherming van de privacy via een beperking van de aflevering van afschriften van akten van de burgerlijke stand en een beperking van de toegang tot de DABS. 47

§ 1. Wettelijk kader 48

A. In de periode van 1 januari 2018 tot 30 maart 2019 48

B. Sinds 31 maart 2019 48

§ 2. Uittreksels 49

A. In de periode van 1 januari 2018 tot 30 maart 2019 49

B. Sinds 31 maart 2019 50

§ 3. Afschriften. 50

A. In de periode van 1 januari 2018 tot 30 maart 2019 50

B. Sinds 31 maart 2019 51

§ 4. Beperkte raadpleging van de aanpassing van de geslachtsregistratie
via de DABS. 52

Hoofdstuk III.

Aanpassing van de geslachtsregistratie	55
§ 1. Personeel toepassingsgebied	55
A. Meerderjarigen en ontvoogde minderjarigen	55
B. Niet-ontvoogde minderjarigen met onderscheidingsvermogen vanaf 16 jaar	55
§ 2. Procedure voor de burgerlijke stand in twee fasen	57
A. Aangifte	57
1. Eerste schriftelijke verklaring van de betrokkene	57
2. Persoonlijke verschijning	58
3. Bijkomende voorwaarden voor de aangifte door een minder- jarige van 16 jaar of ouder	58
a. Overhandiging van een verklaring van een kinder- en jeugdpsychiater	58
b. Bijstand door de ouders, de wettelijke vertegenwoordiger of een voogd <i>ad hoc</i>	60
(i) Beide ouders	60
(ii) De wettelijke vertegenwoordiger	62
(iii) Een voogd <i>ad hoc</i>	62
(iv) Concrete verwezenlijking van de bijstand	62
4. Rol van de ambtenaar van de burgerlijke stand	63
a. Informeren van de betrokkene over de verdere proce- dure en de gevolgen ervan	63
b. Akte nemen van de verklaring en afgifte van een ont- vangstbewijs aan de betrokkene	65
c. Kennisgeving aan het parket, met het oog op mogelijk advies	65
5. Territoriaal bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand	68
a. In de periode van 1 januari 2019 tot 30 maart 2019	68
b. Sinds 31 maart 2019	68
B. Opmaak van de akte tot aanpassing van de geslachtsregistratie na een tweede schriftelijke verklaring van de betrokkene en na het verstrijken van een wachttermijn	69
1. Wachttermijn van minimaal drie en maximaal zes maanden	69
2. Tweede schriftelijke verklaring van de betrokkene	70
3. Persoonlijke verschijning	71
4. Geen bijkomende voorwaarden bij de tweede verschijning van een minderjarige	72
5. Rol van de ambtenaar van de burgerlijke stand	72
§ 3. De akte van aanpassing van de geslachtsregistratie	73
A. Voorwaarde voor de opmaak: afwezigheid van negatief advies van het parket	73
B. Verplichte vermeldingen	73

C.	Uitwerking <i>ex nunc</i>	74
D.	Gevolgen	74
E.	Verbinding met andere akten van de burgerlijke stand	76
	1. In de periode van 1 januari 2018 tot 30 maart 2019: inschrijving in de registers van de burgerlijke stand en kantmelding in akten van de betrokkene en diens kinderen.	76
	2. Sinds 31 maart 2019: verbinding met andere akten van de betrokkene en de geboorteakte van diens kinderen via de DABS.	78
§ 4.	Weigering om de akte van aanpassing van de geslachtsregistratie op te maken.	79
	A. Verplichte weigeringsbeslissing na negatief advies van het parket – Beoordelingsbevoegdheid van de ambtenaar van de burgerlijke stand	79
	B. Kennisgeving van de weigeringsbeslissing	82
	C. Verhaal tegen de weigeringsbeslissing.	83
§ 5.	Terugkeer naar het oorspronkelijke geslacht.	84
	A. Principiële onherroepelijkheid van de aanpassing	84
	B. Nieuwe aanpassing na een procedure voor de familierechtbank	84
	1. Toepassingsvoorwaarde: bewijs van uitzonderlijke omstandigheden	85
	2. Tularissen van de vordering	86
	3. Bevoegde familierechtbank	86
	4. Mededeling aan het Openbaar Ministerie.	87
	5. Procedure	87
	6. Gevolgen van de nieuwe aanpassing	87
	a. In de periode van 1 januari 2018 tot 30 maart 2019: gevolgen vanaf de overschrijving van de beslissing in de registers van de burgerlijke stand	87
	b. Sinds 31 maart 2019: opmaak van een akte van nieuwe aanpassing van de geslachtsregistratie met uitwerking op de dag van opmaak.	88
§ 6.	Nietigheid van de aanpassing van de geslachtsregistratie	90

Hoofdstuk IV.

Afstamming	93	
§ 1. Nood aan nieuwe regels.	93	
§ 2. Kinderen geboren vóór de aanpassing van de geslachtsregistratie	94	
§ 3. Kinderen geboren na de aanpassing van de geslachtsregistratie	95	
	A. De trans man die een kind baart, wordt moeder.	95
	B. De trans vrouw heeft het kind zelf of via medisch begeleide voortplanting verwekt	97
	1. Toepassing naar analogie van de regels inzake vaderschap	97

2. Vermelding als meemoeder	99
C. Alle overige gevallen	100
§ 4. Kinderen geboren na de terugkeer naar het oorspronkelijke geslacht. ...	100
A. In de periode van 1 januari 2018 tot 30 maart 2019	100
B. Sinds 31 maart 2019	101
§ 5. Opeenvolgende erkenningen	101
§ 6. Prenatale erkenning van een kind verwekt vóór de aanpassing van de geslachtsregistratie (dat nadien zal worden geboren)	102

Hoofdstuk V.

Voornaamsverandering	105
§ 1. Wetgevende evolutie	105
§ 2. Verklaring op eer bij het verzoekschrift	106
§ 3. Gekozen voornaam in overeenstemming met de overtuiging van de verzoeker	107
§ 4. Recht op voornaamsverandering tegen gunsttarief	108
A. Recht op voornaamsverandering voor transgender personen mits naleving van de wettelijke voorwaarden	108
B. Gunsttarief van maximaal 10% van de gemeentelijke retributie ...	110
C. Principieel eenmalig karakter van de voornaamsverandering tegen gunsttarief voor meerderjarige transgender personen.	111
D. Uitzondering na een nieuwe aanpassing van de geslachtsregistratie	112
§ 5. Bijzondere regels voor minderjarige transgender personen vanaf 12 jaar	112
A. Bijstand bij het verzoek tot voornaamsverandering	112
1. De ouders of voogd zijn bereid om bijstand te verlenen	112
2. De vereiste bijstand wordt geweigerd	113
B. Recht op een tweede voornaamsverandering tegen gunsttarief ingeval niet werd overgegaan tot aanpassing van de geslachtsre- gistratie	114
§ 6. Synchronisatie van de verzoeken tot aanpassing van de geslachtsre- gistratie en voornaamsverandering	115
§ 7. Gevolgen van de voornaamsverandering	116

Hoofdstuk VI.

Overgangsrecht	119
§ 1. Afstamming	119
A. Kinderen geboren op of na 1 januari 2018	119
B. Kinderen geboren vóór 1 januari 2018	119
§ 2. Aangifte werd gedaan vóór 1 januari 2018, maar de akte houdende vermelding van het nieuwe geslacht werd nog niet opgemaakt	120

§ 3. Mogelijkheid om tot 30 juni 2018 de aanpassing van de geslachtsregistratie te verkrijgen op grond van de oude regels	121
---	-----

DEEL III.

DE ROL VAN HET OPENBAAR MINISTERIE

Dirk DE WAELE	123
---------------------	-----

Hoofdstuk I.

Vooronderzoek na kennisgeving door de ambtenaar van de burgerlijke stand van een aangifte en verklaring – facultatief advies	125
---	------------

§ 1. Algemeen	125
---------------------	-----

§ 2. Vooronderzoek	126
--------------------------	-----

§ 3. Facultatief advies	128
-------------------------------	-----

Hoofdstuk II.

Advies in de procedure voor de familierechtbank na een verzoek tot aanstelling van een voogd <i>ad hoc</i>	131
---	------------

Hoofdstuk III.

Advies in de procedure voor de familierechtbank na verhaal door de betrokkene op basis van artikel 1385<i>duodecies</i> van het Gerechtelijk Wetboek	133
---	------------

§ 1. Procedure na verhaal door de betrokkene tegen de weigering om de akte van aanpassing van de geslachtsregistratie op te maken	133
---	-----

§ 2. Advies van het Openbaar Ministerie	134
---	-----

Hoofdstuk IV.

Advies in de procedure voor de familierechtbank in het geval van een terugkeerprocedure naar het oorspronkelijke geslacht	137
--	------------

Hoofdstuk V.

Vordering tot nietigverklaring van de aanpassing van de geslachtsregistratie door het Openbaar Ministerie	139
--	------------

DEEL IV.

REFLECTIES VANUIT DE JEUGDHULPVERLENING.

DE ROL VAN DE KINDER- EN JEUGDPSYCHIATER

Prof. Dr. Karlien DHONDT	141
--------------------------------	-----

Hoofdstuk I.

Inleiding	143
------------------------	------------

§ 1. Achtergrond en doelstellingen	143
--	-----

Hoofdstuk II.	
Genderidentiteit en hulpverlening	145
§ 1. Genderidentiteit beschouwd vanuit een ontwikkelingsperspectief	145
A. Prevalentie van gendervariantie	145
B. Definiëring	147
C. Kans op uitdoving genderdysforie?	149
§ 2. Het zorgtraject voor transgender jongeren en hun gezin in Vlaanderen ..	150
A. De ingangspoort	150
B. Werk- en denkkader van genderneutraliteit	151
C. Medische interventies	152
1. Reversibel	152
2. Gedeeltelijk reversibel	152
3. Irreversibel	153
§ 3. De taak van de kinder- en jeugdpsychiater met betrekking tot de nieuwe Transgenderwet voor minderjarigen	153
§ 4. Geassocieerde problematieken en kwetsbaarheid bij transgender jongeren	154
§ 5. Conclusies vanuit de hulpverlening ten aanzien van de nieuwe Trans- genderwet voor minderjarigen	156
§ 6. Opportuniteiten door de nieuwe Transgenderwet voor minderjarigen ..	157
DEEL V.	
DE BELGISCHE TRANSGENDERWET IN EEN INTERNATIONALE CONTEXT	
Prof. Dr. Jinske VERHELLEN	159
Inleiding	161
Hoofdstuk I.	
Procedure in België	163
§ 1. Internationale bevoegdheid	163
A. Situatie vóór de wet van 10 mei 2007	164
B. De wet van 10 mei 2007 met aanpassing van het WIPR	165
§ 2. Toepasselijk recht	168
A. Verwijzingregel: nationaliteitsaanknopng	168
B. Nationaliteitsconflicten	169
C. Toepassing buitenlands recht en openbare orde	170
§ 3. Aanpassing Belgische registers	175
§ 4. Voornaamswijziging	176

Hoofdstuk II.	
Procedure in het buitenland	179
§ 1. Erkenning in België van buitenlandse akten en rechterlijke beslissingen	179
§ 2. Kwalificatievraagstuk	180
§ 3. <i>De plano</i> erkenning, mits controle	180
 BIJLAGEN	 183
 I. Wetgeving	
– Titel IV/1 “ <i>Aanpassing van de registratie van het geslacht</i> ” van Boek I van het Burgerlijk Wetboek (art. 135/1 tot 135/2).	185
– Hoofdstuk 3 “ <i>Verandering van naam en voornamen</i> ” van Titel VIII/1 van Boek I van het Burgerlijk Wetboek (art. 370/3 tot 370/9).	188
– Afdeling 5 “ <i>Uittreksels en afschriften</i> ” van Hoofdstuk I van Titel II van Boek I van het Burgerlijk Wetboek	192
– Afdeling 5 “ <i>Akte van aanpassing van de registratie van het geslacht</i> ” van Hoofdstuk II van Titel II van Boek I van het Burgerlijk Wetboek.	194
– Afdeling 13 “ <i>Akte van herroeping of herziening van adoptie, van nieuwe aanpassing van de geslachtsregistratie of van nietigverklaring</i> ” van Hoofdstuk II van Titel II van Boek I van het Burgerlijk Wetboek.	195
– Afdeling 3 “ <i>Toegang tot de DABS</i> ” van Hoofdstuk III van Titel II van Boek I van het Burgerlijk Wetboek (art. 78)	196
– Hoofdstuk XXV “ <i>Verhalen betreffende wijziging van het geslacht van een persoon</i> ” van Boek IV van Deel IV van het Gerechtelijk Wetboek (art. 1385 <i>duodecies</i> tot 1385 <i>terdecies</i>).	197
– Afdeling 1 <i>bis</i> “ <i>Geslachtsaanpassing</i> ” van Hoofdstuk II van het Wetboek van <i>internationaal privaatrecht</i> (Wetboek IPR) (art. 35 <i>bis</i> tot 35 <i>ter</i>)	199
– Overgangsbepalingen (art. 12 tot 14)	200
 II. Omzendbrieven	
– Omzendbrief van 15 december 2017 over de wet van 25 juni 2017	201
– Omzendbrief van 11 juli 2018 betreffende de wet van 18 juni 2018	222
 III. Informatiebrochure	 225